

Олн äмтнä эдл-ахун агъу ик төрмүд

Шидри селәнä эдл-ахун Бiшнiнiн техникумин коллектив эврäни хургутан КПСС-и ЦК-и ноябрин Иаенумин дигär болн Коммунистичек партин ХМ хург деер үр Н. С. Хрущевин кех докладин тезисмүдär бргн күүндәр кецхäv.

Босдж келси багшир, сургъульчир, кöдмичир болн церглäчир, коммунистичек делгү тосхлтин адир ик зурас мана ори-нутгин оли-амтнä күцäдж чадх төрмүд гидж герчлчхäv. Юнъгад гихлä, эн зурасиг үүдäдж гаргьсен улень эврäни ори-нуттан социализм тосхад, коммунистичек обществин сарул хаалгьар зöргтä кевär йовдж йовх мана адир күчкөлсчир.

«Бäädл-джиргьллä школмудин залгьдаг батрулгьна болн ори-нутгт сургъуль-ардмин системиг цааранди делгрүлгьнä тускар» гарси тезисмүдиг бас мана техникумин коллектив таасдж, энүгär эрки күүндәр делгрүлв.

Öдгä цагин бäädл-джиргьл мана советск школмудин öмн ик гидгшиц төрмүд тавджәнä. Эврäни урдк дамшлтан мана дундин школмудин сургъульчир производствла таньадлгьна ах төрäs хль-джад, дундин школ төгекдж гарси багъчуд кöдмшин ааца медл уга, олна төрäs үлдäд йовси йовдлмуд бäәнä. Энүнä тускар комсомолин ХМ хург деер КПСС-и ЦК-и негдгч селгäтр үр Н. С. Хрущев сä-änär медүлдж келäд, багъчудин öмн öдгä цагт тавдгджäh ах төрмүд заала: школд дасджах күүкдкөвүд болгьн сургъуляя сурц бäädж бийән олна кöдлмшт белдх зöвтä, тегäд терүгärн оли-амтнä зöбрин көрнъг бүрдäцхäh зöвтä.

Эн туст, 1921 джил бүрдäгден селәнä эдл-ахун Башантан техникум 2372 дундин сургъульта специалист улс белддж гаргьв. Ода эдн мана адир ори-нутгин öнцг болгьнар кöдлдж йовцхана. Эднäs кесгн эврäни сән белдврән үзүлдж, äмтнд үлгүр болмар кöдлдж, правительствин ордесär болн медальсар ачлгден бääцхәнä.

Болв биди улм цааранди сән, гүн медрлтä специалистире икär белдхин төлä эврäни даалгьврән икдүлдж, урдкаси шунмгьагьар кöдлчхäh зöвтävди. Селәнä эдл-ахун кадр белдлгьнд сүүлин хойр джилд мана техникум эврäни кöдлмшän бргджүлäd, дундин квалификацта специалистир белдлгьнлä зерглүлдж производствин делгү квалификацта кадрмуд белджәнä.

Улгүринь келхд, ним кевär агрономин квалификацта 30 күн 3-ч классин шоферин квалификац авб, 38 күн трактористрин болн комбайнермүдин квалификац авцхäv. Эдн дотрас агроном Волков Василий Николаевич болн Сударкин Георгий Николаевич 1957 джил эврä дурарн ургьц хуралгьнд орлцад, эврäни комбайнсари буудян 400—500 га культур хурацхäv. 295 зоотехникүд болн вет-техникүд искусствени көг тавлгьнä техникүд болдж гарцхäv 62 күн — шофермүд, 160 күн — электричествär үкр саалгьна болн хö киргьллгьнä механикүд болцхäv.

Сүүлин хойр джилд мана техникумин коллектив районä кол-

хозмудт болн совхозмудт шунмгьагьар дөнъгән күргдж, 28 миньгьн öдр кöдлчхäv. Сургъульчирин багширин чидлär 110181 толгьа олна малд ветпрофилактик кегдв. Энүгärн олна мал гем-шалтгас гетлхд ик дөнъ болвди.

Мана сургъульчир сургъулин дамшлтин эдл-ахусин производствин кöдлмшт сургъулин практик кедж, сезона кöдлмшчир болдж кöдлчхәнä. Учхозин кöдлмшчирлä хамдан шундк кöдлси мана сургъульчирин илгчär газр эдлгьнä культур зöвär бöдлүлгдв, тегäд мана эдл-ахун орун икдхин эв-аргь бүрдäгдв. Улгүринь келхд, ним джил сургъульчир эврäни кöдлси участкасн гектар болгьнаси 13-д центнер буудя авцхäv, районä колхозмуд болн совхозмуд болхла — 9-д центнер нег га газрас авси. Эн джил буудян культур га болгьнас 25-д центнер авгдв, энн районä эдл-ахусин ургьцае 14,3 процент бöдän. Ним күцврмүд мана сургъульчир учхозин кöдлмшчирлä хамдан, селәнä эдл-ахун номин күцвриг болн нүүрлгч дамшлтиг эврäни эдл-ахудан оладджахиг үзүлджәнä.

Öдгä цагт Н. С. Хрущевин докладин тезисмүдäе иштä мана селәнä эдл-ахун техникумин сургъулин зура болн программ оньдарулгдджана. Эн төрт биди ик гидг оныг öгч, түрүн болдж методичек комиссин шүүврт хälлалгьäд, комиссин чледиг подсоветд күн болгьниг онц-онцдн соньсад ирлцүлгч шидвр авгдв:

1. Селәнä эдл-ахун техникум производствин сургъулин цагиг 47 процент күрдж икдүлäd, селәнä эдл-ахун багъ наста специали-

стирин медрани бöдлүлхин төлä производствин сургъулиг түрүн ажиллени ави кехми.

2. Семестрин болн курсас курсур орлгьни шүүвриг цуг вреаметсär, цуе курсмуд болн отделе-нсьсär уурулад, луг чилäдж гарлгьна государствени шүүвриг голлгч предметсär үлдäх сели орулгдä. Сургъульчирт телнä öдр бүрдян сурлгьни йовуд хälлäдж багшин тавси темдär стипенди öггддв болх зöвтä, илгдж сургъульчирин медрä диглгьнä, семестрин болн курсас курсур орлгьни шүүврин öмн сургъульчир адьчтагьар күчлдж дасчкад, тер медрлän дарунь мартдиг уурулхми.

3. Дундин школ төгекäд, мана техникумд ирси сургъульчирт газдин кел дасхад керг уга. Эврä кели бäärн кели-амтет эрк биш дасхх кергтä. Политэкономин курсиг багърулхми.

4. Специализацд öггдси цаги бүкднй оладж, сургъульчирт производствени трактористин, комбайнерин, шоферин немр квалификаце öгч, электричествär үк саалгьна болн хö киргьлгьнä механикүд, искусствени көг тавлгьнä техникүд белдхми.

Цаарандан мана темдлси долин джилä зурад, мана техникум зооветинститутд хуврäгдх тө тавдджәнä. Öдгä цагт мана коллектив, гүн медрлтä, селәнä эдл-ахун специалистир белдлгьни төриг, Н. С. Хрущевин докладин тезисмүдт заагдджäh төрмүдлä ирлцүлдж, улм бöдän кемджänd öрин төлä шунмгьа кöдлмш кел йовна.

Б. Б. ДЖИНЦАНОВ,